

RAPPORT FRA EIERSKAPSKONTROLL
MOSS KOMMUNE
04.09.2023

Personalpartner AS

Eierskapskontroll for Moss kommune

Innhold

1	Forord og mandat	3
2	Sammendrag	4
3	Fremgangsmåte for eierskapskontrollen	6
3.1	Problemstilling og avgrensning	6
3.2	Om vurderingskriterier	6
3.3	Metoder	6
3.4	Informasjon om revidert enhet – Personalpartner AS	7
4.1	Vurderingskriterier	8
4.2	Datagrunnlag	13
4.2.1	Vedtekter	13
4.2.2	Generalforsamling – representasjon og vedtak	13
4.2.3	Kommunens eierskapsmelding	14
4.2.4	Styre – sammensetning og funksjon	14
4.2.5	Etiske retningslinjer – habilitet og samfunnsansvar	15
4.2.6	Rapportering og eiermøter	16
4.3	Vurderinger	17
4.4	Revisjonens konklusjon og anbefalinger	19
5	Kilder	20
6	Vedlegg	21

1 Forord og mandat

I henhold til kommuneloven § 23-4, skal det gjennomføres eierskapskontroll. Dette innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at bystyret er konstituert, utarbeide en plan som viser hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap med hensikt å finne ut hvor det er størst behov for slik kontroll.

Eierskapskontrollen er gjennomført på bakgrunn av *Plan for eierskapskontroll 2020-2023* vedtatt i kommunestyret i Moss kommune 19. mars 2020 sak 33/20. ØVKR utarbeidet prosjektplan for eierskapskontroll som kontrollutvalget i Moss kommune godkjente 2. mai 2022. Det ble samtidig bestemt at kontrollarbeidet med selskapet skulle utsettes til 2023.

Vi har kvalitetssikret faggrunnlaget underveis ved at intervjuede personer har verifisert intervjureferat og gjennom intern kvalitetssikring. Utkast til rapport er sendt til uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eierfunksjon, i tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 14. Uttalelsene ligger vedlagt rapporten.

Eierskapskontrollen er gjennomført i tidsrommet mai – august 2023 av undertegnede forvaltningsrevisorer. Revisorenes habilitet og uavhengighet er vurdert opp mot kommunen og den undersøkte bedriften. De er vurdert habile til å utføre eierskapskontrollen.

Østre Viken kommunerevisjon IKS vil takke Moss kommune og Personalpartner AS for godt samarbeid i forbindelse med arbeidet.

Østre Viken Kommunerevisjon IKS
Rolvøy, 4. september 2023

Casper Støten (sign.)
oppdragsansvarlig revisor

Dag Henriksen (sign.)
utførende revisor

2 Sammendrag

Innledning

Norske kommuner er ofte medeiere i en rekke selskaper. Formålet med selskapsorganisering er gjerne interkommunalt samarbeid på områder hvor den enkelte kommune er for liten til å utføre tjenesteproduksjonen alene, eller å gi en profesjonell ledelse mulighet til å ivareta forretningsmessige eller faglige hensyn på en bedre måte.

Selskapene forvalter store verdier på vegne av sine eiere. Kommunene har imidlertid ikke direkte styringsmulighet over selskapene, slik de har over sin kommuneadministrasjon. Kommunens interesser i selskapene utøves gjennom eierstyring, først og fremst gjennom selskapets eierorgan (generalforsamling i AS, representantskap i IKS) og styringsdokumenter (vedtekter i AS, selskapsavtale i IKS, samt eierstrategi) og kommunens eierskapsmelding.

En forutsetning for god eierstyring er at kommunen som eier sikrer klarhet i roller, herunder hvem som representerer kommunen i eierorgan, profesjonalitet i selskapsledelse og kontroll og oppfølging av at driften er i samsvar med kommunens mål og interesser. Eierskapspolitikken skal sikre kommunestyret innsyn i og styring med selskapene som kommunen har eierinteresser i ¹. Videre bør eierskapspolitikken sikre profesjonalitet i selskapsledelsen, og muligheter for kontroll og oppfølging av at driften er i samsvar med kommunens mål og interesser.

Kjernen i eierskapskontroll er å vurdere kommunens praksis for eierstyring opp mot lover, forskrifter og kommunale vedtak. Østre Viken kommunerevisjon IKS (ØVKR) legger også til grunn *Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll (2020) fra KS* ². Vi har gjennomført kontrollen ved å innhente dokumentasjon fra selskapet ved styre og administrasjon. I tillegg har vi innhentet opplysninger fra eierkommune ved ordfører og administrasjon. Vi har også intervjuet ordfører i Moss kommune og daglig leder i Personalpartner AS.

Revisjonen har gjennomført kontroll av kommunens eierstyring av Personalpartner AS med følgende problemstilling:

Utøves kommunens eierskap i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Moss kommune er eier eller har eierinteresser i flere foretak og selskaper. Kommunens interesser i selskapene utøves gjennom eierstyring, blant annet gjennom styringsdokumenter, i generalforsamling og i styret. Kommunen har ikke direkte styringsmulighet over selskapene, slik de har overfor den kommunale forvaltningen for øvrig. Samtidig forvalter selskapene store verdier på vegne av sine eiere. Eierskapskontrollen er en kontroll med kommunens forvaltning av sine eierinteresser. Den pliktige eierskapskontrollen omfatter kun kommunes utøvelse av eierstyring i selskapet.

Eierstyringen innebærer at kommunen som eier må sikre klarhet i roller, og for å oppnå god eierstyring er det nødvendig med tverrpolitisk forståelse av hensikten med eierskapet og at denne er forutsigbar over

¹ *Eierstyring* vil si styring av de selskaper kommunen er medeier i. *Eierskapspolitikk* er et videre begrep som også inkluderer beslutning om hvilke selskaper kommunen skal delta i.

² KS er kommunesektorens interesseorganisasjon og landets største offentlige arbeidsgiverorganisasjon.

tid. Kommunestyret utøver eierstyring gjennom representantskapet eller generalforsamlingen som er selskapets eierorgan. For kommunale foretak er kommunestyret selv øverste styringsorgan.

Revisjonens vurderinger fremkommer i rapportens kapittel 4.3.

Konklusjon

Basert på vurderingene konkluderer revisjonen med at Moss kommune i det vesentligste utøver sitt eierskap i arbeids- og inkluderingsbedriften Personalpartner AS i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring.

Våre funn viser at det ikke fremgår noe i vedtektene om utbytte jf. tiltaksforskriften § 13-6 bokstav c. Revisjonen har likevel vurdert det slik at vedtektenes § 3 tar høyde for dette når det fremgår at overskudd skal forbli i bedriften.

Revisjonen er av den oppfatning at den nye eierskapsmeldingen fra 2023 inkl. eierblad for Personalpartner AS er oppdatert i tråd med kommunereformen og den nye selskapsstrukturen. Det er nå også utarbeidet eierstrategi for selskapet. Revisjonen finner ikke at ny versjon er tilgjengeliggjort på nettsidene til kommunen, derimot finner vi kun tidligere versjon. Revisjonen vil bemerke at selskapet og dets styre ikke er registrert i styrevervregisteret. Valg av styre bør skje ved bruk av valgkomité som bør være vedtektsfestet. Revisjonen vil også påpeke at kommunen bør vurdere flere eiermøter for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet.

Revisjonens anbefalinger

Revisjonen har følgende anbefalinger til Moss kommune:

- a) Kommunen bør publisere ny eierskapsmelding inkl. nye eierblader på kommunens nettsider
- b) Kommunen bør påse at selskapets styre blir registrert i styrevervregisteret
- c) Kommunen bør påse at selskapet innfører og vedtektsfester bruk av valgkomité
- d) Kommunen bør vurdere hyppigere eiermøter, særlig ved omorganiseringer

3 Fremgangsmåte for eierskapskontrollen

3.1 Problemstilling og avgrensning

Kontrollen er gjennomført med følgende problemstilling:

- Utøves kommunens eierskap i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Kjerneaktiviteten i eierskapskontrollen er å vurdere kommunens praksis for eierstyring opp mot lover, forskrifter og kommunale vedtak. Vurderinger av selskapets drift vil kreve en forvaltningsrevisjon. Undersøkelser av eiers kunnskap og oppfatning av selskapets drift, samt eiers tiltak for å sikre selskapets drift, er imidlertid en del av eierskapskontrollen. Resultatet av eierskapskontrollen kan være avgjørende for om det skal iverksettes forvaltningsrevisjon. Ved gjennomføring av en forvaltningsrevisjon må dette underlegges de eksisterende bestemmelser for gjennomføring av forvaltningsrevisjoner (RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon). Vedtak om iverksettelse av forvaltningsrevisjon i selskaper skal innarbeides i plan for forvaltningsrevisjon for aktuell planperiode.

Eierskapskontrollen er gjennomført med bakgrunn i vedtatt *Plan for eierskapskontroll 2020-2023, Veileder i selskapskontroll* fra NKRF³, samt RSK 002 *Standard for eierskapskontroll*.

3.2 Om vurderingskriterier

Vurderingskriterier er en samlebetegnelse for krav og forventninger som blir brukt til å vurdere ulike sider av kommunens virksomhet og tjenester. Kriteriene fastsettes vanligvis med basis i en eller flere av følgende kilder: lovverk, politiske vedtak og føringer, kommunens egne retningslinjer, anerkjent teori på området og andre sammenlignbare virksomheters løsninger og resultater.

Oversikt over kilder til vurderingskriterier fremgår av kapittel 5.

3.3 Metoder

I henhold til god revisjonsskikk skal praksis eller tilstand innen det reviderte området beskrives i et omfang som i tilstrekkelig grad underbygger revisjonens vurderinger og konklusjoner.

I dette prosjektet er informasjonen hentet inn gjennom bruk av følgende metoder:

- Dokumentanalyse
- Intervjuer og egenerklæring

Dokumentanalyse

Følgende dokumenter er gjennomgått:

- **Personalpartner AS:** selskapets budsjett, etiske retningslinjer, innkalling til bedriftspresentasjon, instruks daglig leder og styre, protokoller generalforsamling og styremøte, revisjonsberetning, strategiplan, vedtekter, virksomhetsplan, årsrapport og årsregnskap.
- **Moss kommune:** kommunens eierskapsmelding, strategi (utkast), korrespondanse mellom kommunen og selskapet.

³ NKRF = Norges kommunerevisorforbund

Fullstendig oversikt over dokumentene som ligger til grunn for rapporten fremgår av kildehenvisningene i kapittel 5.

Intervjuer og egenerklæring

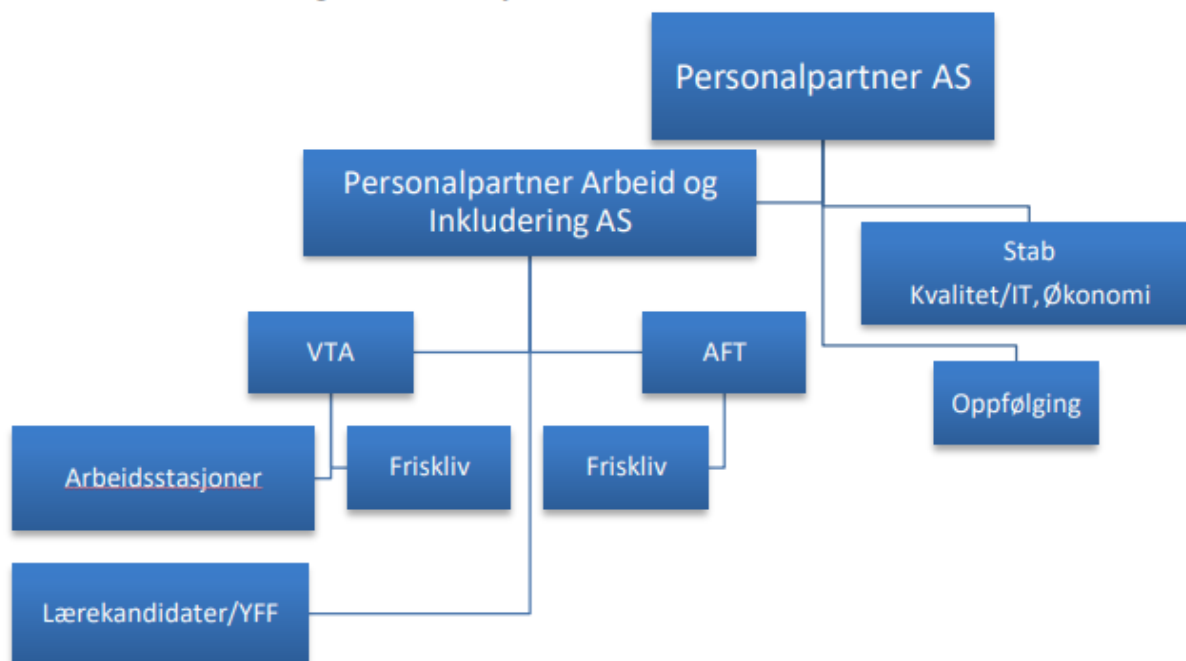
Det er gjennomført intervju med ordfører, i kraft av ordførers rolle som kommunens eierrepresentant i selskapets generalforsamling. I tillegg er det gjennomført intervju med daglig leder i Personalpartner AS.

Begge intervjuer er verifisert. Det betyr at den som er intervjuet, får lese gjennom referatet fra intervjuet for å bekrefte at referatet er i overensstemmelse med det som ble sagt under intervjuet, og rette opp eventuelle misforståelser. Informasjon fra styret ved styreleder er hentet inn ved bruk av egenerklæring (skriftlig intervju).

3.4 Informasjon om revidert enhet – Personalpartner AS

Personalpartner ble etablert i 1990 for å skape varige arbeidsplasser for yrkeshemmede, og eies av kommunene Moss (78,2 %), Råde (12,7 %) og Våler (9,1 %). Bedriften framstår i dag som en faglig solid og målrettet virksomhet innenfor NAVs tiltakskjede med 49 ordinært ansatte og 284 brukere pr 31.12.2022.

I tråd med krav i Tiltaksforskriften fra NAV ble det i 2021 stiftet et nytt datterselskap, Personalpartner Arbeid og Inkludering AS. I dette datterselskapet driftes fra og med 1.november 2021 de forhåndsgodkjente tiltakene VTA (varig tilrettelagt arbeid) og AFT (arbeidsforberedende trening), samt Lærekandidatordningen. I morselskapet Personalpartner AS, videreføres anbudsbaserte NAV-tiltak og administrasjon/stab. Begge selskapene har kontorer i Moss. Sammen danner selskapene en konsernstruktur som er illustrert slik i organisasjonskartet:

4 Kommunens eierskap i Personalpartner AS

Problemstilling: Utøves kommunens eierskap i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

4.1 Vurderingskriterier

Vedtekter

I henhold til *Lov om aksjeselskaper* (aksjeloven) § 2-1 skal de som stifter et aksjeselskap opprette et stiftelsesdokument, som skal inneholde selskapets vedtekter. Vedtektene skal (§ 2-2) minst angi:

1. selskapets foretaksnavn,
2. selskapets virksomhet (tidligere kalt formål),
3. aksjekapitalens størrelse,
4. aksjenes pålydende beløp.

Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

Vedtekter eller eierstrategi bør angi andre forhold som framgår av kommunens eierskapsmelding, for eksempel krav om valgkomité (jf. KS' anbefaling 10) eller forlenget innkallingsfrist.

I *Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll* (2020) gir KS 21 anbefalinger til kommune-Norge. Anbefaling 5 anbefaler å revidere styringsdokumenter og avtaler jevnlig.

Forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) sier følgende i § 1-1 Formål: Hovedformålet med arbeidsmarkedstiltakene er å styrke tiltaksdeltakernes muligheter til å skaffe seg eller beholde arbeid. Forskriften sier videre (§ 13-6 om AFT) at for å bli godkjent som tiltaksarrangør må virksomheten oppfylle følgende krav:

- a. attføring eller varig tilrettelagt arbeid skal være tiltaksarrangørens primære virksomhet,
- b. overskudd skal forbli i virksomheten og komme attføringsarbeidet og deltakerne til gode,
- c. det skal ikke utbetales utbytte.

Generalforsamling – representasjon og vedtak

I aksjeselskaper er generalforsamlingen øverste organ – eierorganet. Aksjelovens kapittel 5 inneholder regler om generalforsamling. Det heter følgende i § 5-2 Aksjeeiernes møterett: Aksjeeierne har rett til å møte i generalforsamlingen, enten selv eller ved fullmektig etter eget valg.

Når en kommune er aksjeeier, må kommunestyret delegere til ordfører eller andre å møte i generalforsamling. Vedkommende kalles fullmektig til generalforsamling. Terminologien skiller seg fra representantskapsmedlem, jf. IKS-loven. Begge betegnes *eierrepresentant*, det vil si kommunens representant i *eierorgan* (representantskap i IKS, generalforsamling i AS). KS' anbefaling 8 påpeker at representantskapet har noe større innflytelse over forvaltningen av et IKS enn generalforsamlingen har i et AS.

KS' anbefaling 7 anbefaler kommunestyret å oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter i eierorgan. Dette bidrar til å forenkle samhandling og kommunikasjon mellom kommunestyre og eierorgan.

Aksjeloven § 5-5 fastsetter at innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår skal selskapet holde ordinær generalforsamling. Her skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. Godkjenning av årsregnskap og årsberetning.
2. Andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.

Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning skal senest én uke før generalforsamlingen sendes til hver aksjeeier med kjent adresse.

Generalforsamling innkalles av styret (aksjeloven § 5-9). Innkallingen skal være skriftlig og angi tid og sted for møtet og sakliste. Innkalling skal sendes senest en uke før møtet holdes, om ikke vedtektene setter en lengre frist (§ 5-10).

Generalforsamlingen skal velge en møteleder (aksjeloven § 5-12), som skal sørge for at det føres protokoll for generalforsamlingen (§ 5-16). I protokollen skal generalforsamlingens vedtak inntas med angivelse av utfallet av avstemningene. Protokollen skal underskrives (signeres) av møteleder og minst én annen person valgt av generalforsamlingen blant de som er til stede. Protokollen skal oppbevares på betryggende måte i hele selskapets levetid.

Kommunens eierskapsmelding

I henhold til kommuneloven § 26 Eierskapsmelding skal kommunen minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv. At kravet til eierskapsmelding er tatt inn i loven, markerer kommunestyrets overordnede ansvar for de verdier og tjenester som forvaltes av selskaper som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i, jf. kommunelovens forarbeider.⁴

Det fremgår av kommuneloven § 26-1, 2. ledd, at eierskapsmeldinger skal inneholde:

- a. Kommunens prinsipper for eierstyring.
- b. Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
- c. Kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser.

Dette er kommunelovens minimumskrav til innhold for heleide og deleide selskaper. Kommunen står fritt til å omtale andre forhold. Kommunens formål med eierskapet trenger ikke å være identisk med selskaps formål, ifølge lovens forarbeider.

KS' anbefaling 4 anbefaler en årlig eierskapsmelding eller rapport om selskapene for kommunestyret. Dersom kommunen har eierandeler i mange selskaper, kan det være hensiktsmessig å ta eierskapsmelding opp til vurdering oftere enn én gang i valgperioden.

⁴ Prop 46L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner.

Eierstrategi

KS' anbefaling 3 påpeker at når kommunestyret har valgt å legge en del av sin virksomhet inn i et selskap, medfører det overføring av styringsrett til virksomheten. Oppgaven til selskapets styre og administrasjon er å planlegge, forvalte og drive virksomheten innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eier(ne). Den ytre rammen består av eierskapsmeldingen og eierstrategien, samt selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet.

KS' anbefaling 5 sier at dersom vedtektene/selskapsavtalen kun regulerer de forholdene som er påkrevet (minstekrav) etter den aktuelle selskapsloven, kan det noen ganger være hensiktsmessig å utarbeide andre styringsdokumenter. Kommunen kan ha strategi- og styringsdokumenter som alle selskapene må forholde seg til, for eksempel en generell miljøpolicy, åpenhetsprofil eller mål om lokale utviklingstiltak som selskapene skal bidra til å realisere. Slike dokumenter er ikke lovfestet, men kan være en del av eierstyringen. Det er først og fremst eierne, det vil si de folkevalgte, som har behov for slike dokumenter. Innenfor dette skal selskapet ha betydelig grad av spillerom.

Det skilles altså mellom eierstrategi og selskapsstrategi (strategiplan). Revisjonen legger til grunn at eierstrategi ikke er et krav i henhold til KS, men *kan* være hensiktsmessig, bl.a. for å gi styringssignaler fra eierne i fellesskap til selskapet.

Styre – sammensetning og funksjon

Aksjonærvalgte medlemmer av aksjeselskapets styre velges av generalforsamlingen (aksjeloven § 6-3). I selskap med flere enn 30 ansatte kan et flertall av de ansatte kreve at ett styremedlem velges av og blant de ansatte. Ansattevalgte styremedlemmer velges av og blant de ansatte (§ 6-4).

Aksjeloven § 6-3 sier at medlemmene av styret velges av generalforsamlingen, som også bestemmer om det skal velges varamedlemmer. Dersom det oppnevnes varamedlemmer til styret, tilrår KS' anbefaling 14 å oppnevne numeriske varamedlemmer, noe KS utdyper slik: "Det anbefales at det oppnevnes varamedlemmer til styret. Ordningen med numeriske varamedlemmer bør benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret." Aksjeloven pålegger ikke å ha nestleder i styret.

KS' anbefaling 10 anbefaler at bruk av valgkomité ved styreoppnevnelser fastsettes i vedtekter/selskapsavtale for kommunalt eide selskaper. Valgkomitéen bør ha en dialog med styret før forslag til styrekandidater fremmes. Kandidaters kompetanse og personlige egenskaper bør vektlegges.

KS' anbefaling 9 anbefaler eierne gjennom selskapets eierorgan å sørge for god sammensetning og kompetanse i styret. Styret skal gjenspeile selskapets behov for kompetanse innen bl.a. økonomi, organisasjon og marked. Styreverv i selskaper er et personlig verv; medlemmer av styret representerer bare seg selv og skal ivareta selskapets interesser til beste for alle eierne.

KS' anbefaling 11 sier at eierorganet bør sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styret. Aksjeloven § 20-6 Representasjon av begge kjønn i styret i statsaksjeselskaper, sier at dersom styret har to eller tre medlemmer, skal begge kjønn være representert; har styret fire eller fem medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst to. Tilsvarende gjelder for aksjeselskaper der kommuner eier minst 2/3 av aksjene i selskapet, jf. kommuneloven § 21-1.

KS' anbefaling 13 sier at som hovedregel bør styremedlemmer i morselskapet ikke sitte i styrene i datterselskaper, for å unngå rolleblanding og dobbeltroller i konsernforhold, f.eks. dersom ett av selskapene

inngir tilbud til et annet selskap i konsernet.

KS' anbefaling 12 sier at eier har ansvar for å sikre at styret har den nødvendige kompetansen for å nå selskapets mål. Styret bør etablere rutiner for å sikre nødvendig kompetanse. Nye styremedlemmer skal gis opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling. For å sikre styrets kompetanse, anbefales å ha årlig møteplan og styreseminar om roller/ansvar og egenevaluering. Årsrapport bør redegjøre for selskapets styring og ledelse.

KS utdyper anbefaling 12 med at styret bør fastsette "en årlig plan, herunder møteplan, for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring". Revisjonen tolker dette slik at styret bør utarbeide både strategi-plan og møteplan årlig, gjerne i samme dokument.

KS' anbefaling 17 anbefaler å registrere styreverv i KS' styrevervregister. Åpenhet rundt hvilke roller lokalpolitikere har er viktig for å unngå mistanke om rolleblanding. Kommunalt eide selskaper bør vedta å slutte seg til styrevervregisteret, som så innhenter opplysninger automatisk fra Brønnøysundregisteret. KS' nettsider (Styrevervregisteret.no) opplyser at styrevervregisteret er gratis og åpent for allmennheten. Styrevervregisteret gjelder kommunestyremedlemmer (og vara), ikke utvalgsmedlemmer.

Styring av kommunalt eide selskaper (2012) opplyser (s. 131) at aksjeselskaper med ansattevalgte styremedlemmer skal ha en styreinstruks som setter ramme for styrets arbeid. Det er ingen regler for hva en styreinstruks skal inneholde.

Aksjeloven (§ 6-15) pålegger daglig leder å gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling minst hver fjerde måned.

Etiske retningslinjer – habilitet og samfunnsansvar

KS' anbefaling 15 anbefaler å etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper. KS' *Håndbok for ordførere* poengterer (s. 32) at ordførere bør være svært varsomme med å påta seg styreverv i selskaper. Ingen folkevalgte skal håndtere saker i kommunen som gjelder et selskap der de selv er styremedlem, jf. *Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker* (forvaltningsloven, 1967) § 6 e. KS' anbefaling 9 sier riktignok at medlemmer av folkevalgte organer kan velges til styremedlemmer i selskaper, men dersom inhabilitet vil skje ofte, bør det vurderes om det er hensiktsmessig å velge personen til styremedlem.

KS' anbefaling 19 sier at kommunene bør sørge for at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften. Kommunale selskaper forvalter fellesskapets ressurser. Forvaltningen skal skje på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatninger om rett og galt. Kommunens omdømme vil også avhenge av hvordan den forvalter sitt samfunnsansvar gjennom egne selskaper. Et mål for mange kommunale selskaper er at driften og virksomheten er ansvarlig i et samfunnsperspektiv. For å legge til rette for at styret har et aktivt forhold til de etiske retningslinjene, bør de diskuteres og eventuelt revideres årlig.

Transparency International Norges *Beskytt kommunen! Håndbok i antikorrupsjon* (2014) innledes slik: "Arbeidet med å sikre en høy etisk standard og forhindre korrupsjon krever kontinuerlig oppmerksomhet i kommuner og fylkeskommuner. Befolkningen skal være trygg på at kommuner og fylkeskommuner ivaretar fellesskapets beste, basert på demokratiske prosesser og rettferdig utøvelse av lokal myndighet."

Rapportering og eiermøter

Aktivt kommunalt eierskap forutsetter at eierskapspolitikken løftes høyt opp på den politiske dagsorden og at selskapets virksomhet ses i sammenheng med andre sider ved kommunepolitikken. Kommunestyret har det overordnede ansvaret for hele kommunens virksomhet, også den som drives av de kommunalt eide selskapene. Rutiner for eierskapet skal gjøre kommunale eiere i stand til å kontrollere, evaluere og eventuelt korrigere selskapers virksomhet.

By- og regionforskningsinstituttet NIBR skriver i *Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap* (2015): "Forutsetningene for demokratisk kontroll endrer seg når tjenesteproduksjon organiseres i kommunaleide selskaper. Grunnen til dette, er at selskapene i mindre grad er direkte underlagt kommunestyrets kontinuerlige overvåkning og beslutninger. Samtidig som politikerne mister noen styringsmuligheter, så kan det tenkes at de får noen nye. Hvis de folkevalgte er bevisste på at de har en rolle som bestillere, og at dette gjør det nødvendig for dem å få tilstrekkelig informasjon om selskapets virksomhet, kan de få større innsikt i hvordan tjenesteproduksjonen foregår og i hvilken grad de etterspurte resultatene oppnås."

KS' anbefaling 3 anbefaler å sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap. Eierskapsseminar for samtlige folkevalgte bør avholdes tidlig i perioden.

Kommunen bør ha tiltak som sikrer en forsvarlig og demokratisk behandling av eiersakene. Dette kan oppnås gjennom at innkallinger til eierorgan med tilhørende sakspapirer blir behandlet i formannskap/kommunestyre før generalforsamling/rep.skapsmøte finner sted.

Innbyggere og offentlighet bør sikres innsyn i kommunens eiersaker. Saksdokumenter knyttet til eierskapsutøvelsen (generalforsamling, representantskap) skal journalføres og arkiveres i kommunen etter bestemmelser i *Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd* (offentleglova) og *Lov om arkiv* (arkivlova). (Arkivlova fastsetter normalt ti års arkivplikt.) Kommunens eierskapsmelding kan fastsette rutiner for rapportering om selskapet og fra møter i eierorgan.

Det heter følgende i kommuneloven § 23-6 Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.: Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra interkommunale selskaper etter IKS-loven og aksjeselskap der en kommune alene eller sammen med andre kommuner direkte eller indirekte eier alle aksjer. Opplysningene kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet. Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig. Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.

KS' anbefaling 6 anbefaler at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet. Eiermøte er et møte mellom eierkommune og selskapets styre og daglige leder, ofte felles for eierkommunene. Eiermøte er en uformell arena der det ikke treffes vedtak, for gjensidig informasjonsutveksling og forventningsavklaring.

4.2 Datagrunnlag

4.2.1 Vedtekter

Foretaksnavn mv.

Personalpartner AS ble stiftet i 1990 og registrert i enhetsregisteret i 1995. Vedtekter for Personalpartner AS fastsetter i § 1 at selskapets foretaksnavn er Personalpartner AS og i § 2 at selskapet har forretningskontor i Moss kommune. Det fremgår av dokumentet at vedtektene er «vedtatt den 20.04.2023 og med virkning fra denne dato.» Av styreleders egenerklæring fremgår det at vedtektene sist ble vurdert av styret på styremøte i februar 2023 og at vedtektene ikke ble endret. Av intervju med ordfører fremgår det at vedtektene sist ble endret i generalforsamlingen i april 2023.

Virksomhet/formål

Personalpartner AS sine vedtekter opplyser i § 3 at selskapets formål er å legge til rette for en aktiv arbeidsdeltakelse for personer som står utenfor det ordinære arbeidslivet i Mosseregionen. Videre står det at «Selskapet har ikke til formål å skaffe aksjonærene økonomisk vinning. Eventuelt overskudd skal forbli i bedriften og disponeres til formål som styrker den videre drift.»

Nevnte § 3 i vedtektene har vært til vurdering i selskapet. Ordlyden begrenser ifølge daglig leder selskapet sin mulighet til å delta i anbudskonkurranser på viktige fagområder. Daglig leder informerte på styremøte 13. februar 2023 om bedriftens ønske om å legge inn anbud på arbeidsmarkedstiltak i andre regioner og ønske om endring av vedtektene. Styret ga sin tilslutning til plan om å endre vedtektene til ordlyden foreslått av selskapet. Generalforsamlingen har ikke endret vedtektene på dette punktet. Daglig leder sier i intervju med revisjonen at det ikke er hensiktsmessig for Personalpartner AS å ha begrensning til kun Mosseregionen på anbud. Daglig leder forteller videre at etter en vurdering ble det valgt å legge inn anbud i Tønsberg, fordi selskapet i perioder er avhengig av å kunne levere ut over Mosseregionen.

Ordfører ga uttrykk for i intervju med revisjonen at hun i ettertid ble overrasket over at selskapet til tross for at vedtektene ikke var endret, la inn tilbud på to anbud utenfor Mosseregionen. Moss kommune har gitt selskapet tydelig beskjed i etterkant at de forutsetter at vedtektene følges.

Aksjekapitalens størrelse og aksjenes pålydende

Vedtektenes § 4 slår fast at selskapets aksjekapital er kr. 110.000 fordelt på 55 aksjer á kr. 2000 fullt innbetalt og lydene på navn.

4.2.2 Generalforsamling – representasjon og vedtak

Det fremgår av eierskapsmeldingen at «Generalforsamlingen er aksjeselskapets øverste organ. I generalforsamlingen kan eierne fastsette rammer og gi nærmere regler for styrets og daglig leders ledelse av selskapet. Dette gjøres gjennom vedtekter, aksjonæravtaler, instruksjer og andre generalforsamlingsvedtak. Generalforsamlingen velger styremedlemmer.»

Vedtektenes § 9 viser til at ordinær generalforsamling skal holdes innen utløpet av april måned og innkalles med minst to ukers varsel. Ekstraordinær generalforsamling holdes når styret finner det nødvendig, og innkalles med samme frist. Den ordinære generalforsamling skal:

- a) fastsette resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd.
- b) valg av styre, herunder valg av leder og nestleder.

c) behandle andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen. Videre fremgår det av egenerklæringen til styreleder at generalforsamlingen fatter eierbeslutninger og har fulgt opp at selskapet ivaretar sine etiske retningslinjer og sitt samfunnsansvar.

4.2.3 Kommunens eierskapsmelding

Kommunens eierskapsmelding er publisert på hjemmesiden og er fra 2020. Kommunen har utformet ny eierskapsmelding i 2023. Denne eierskapsmeldingen med tilhørende eierstrategier ble vedtatt i kommunestyret i mai 2023. Dette er likevel ikke publisert som gjeldende eierskapsmelding på kommunens hjemmeside. Revisjonen har tatt i betraktning den vedtatte eierskapsmeldingen fra 2020 og denne er i hovedsak inndelt i fire kapitler:

- Eierskapspolitikk og eierprinsipper
- Eierstrategier
- Roller, oppgaver og ansvar
- Selskaps- og samarbeidsformer

Slik det fremkommer av eierskapsmeldingen, skal «kommunens målsettinger og formål med det enkelte selskap uttrykkes i eierstrategien.» Videre at «eierprinsippene» og er en del av eierstrategien for hvert enkelt selskaps virksomhet. Slik det fremkommer i kapittelet om eierstrategier, skal kommunestyret fastsette en eierstrategi for hvert enkelt selskap og at eierstrategien minimum skal inneholde:

- begrunnelse for eierskapet
- selskapets formål
- hvilke konkrete mål som skal evalueres
- oversikt over gjeldende styringsdokumenter
- rutiner ved behov for eierforankring av strategiske beslutninger
- ramme for styrehonorarer
- utbyttepolitikk
- regler for avhending av eierposisjonen/opphør av selskapet

Vedleggene til eierskapsmeldingen inneholder en oversikt, et eierblad over de ulike selskapene og samarbeidene i regionen, og dette er publisert på kommunens hjemmeside. Revisjonen ser ikke at det fremkommer noen eierstrategi i eierbladet, og har heller ikke funnet noen eierstrategi annet sted. Det fremgår også av kommunens publiserte eierblad for selskapet at eierdialog skjer gjennom kommunens eierforum. Revisjonen ser at eierstrategi nå er å finne i eierblader fra 2023, men dette er foreløpig ikke publisert.

Den nye eierskapsmeldingen fra 2023 er mer utfyllende på enkelte punkter enn forrige versjon fra 2020. Den har blant annet et nytt kapittel om eierstyring og selskapsstyring, avsnittet om habilitet er mer utfyllende og det fremgår at det arrangeres et styreseminar for samtlige folkevalgte som har rolle som styremedlem. Det fremgår ikke av noen av nevnte eierskapsmeldinger et versjonsnummer eller noen dato/år for når disse ble skrevet eller vedtatt.

4.2.4 Styre – sammensetning og funksjon

Styrets sammensetning

Vedtektene til Personalpartner AS § 5 viser til at selskapets styre skal ha fem medlemmer, ett styremedlem fra hver av aksjonærene, og to styremedlemmer valgt av og blant de ansatte. Styret velges for en

periode på to år. Kontinuitet sikres ved at halve styret velges om gangen. Selskapets firma tegnes av styreleder og et styremedlem i fellesskap. Styret kan meddele prokura⁵ og ansette daglig leder.

Slik det fremgår av Eierskapsmelding Moss kommune 2020 skal styret ha minst 40 % representasjon fra hvert kjønn. Dette er uendret i 2023-versjonen.

Styrets funksjon

Det fremgår av vedtektene § 6 at styret skal sørge for en tilfredsstillende forvaltning og organisering av selskapets virksomhet. Styret påser at forretningsmessig regnskapsførsel og formuesforvaltning undergis betryggende kontroll. Daglig leder har, under styrets tilsyn, ansvar for en forsvarlig sikring av selskapets anleggsmidler, varebeholdning og eventuelt andre eiendeler, samt ansvar for at selskapets bokføring er i samsvar med lover og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på betryggende måte.

Styreleder skal lede styrets virksomhet i samsvar med aksjeloven og generalforsamlingen sine vedtak. Styreleder innkaller til styremøter når viktige saker gjør det nødvendig, eller når halvparten av styremedlemmene forlanger det for å behandle en spesielt angitt sak. Styret er beslutningsdyktig når mer enn halvparten av styremedlemmene er tilstede. Vedtak fattes med simpelt flertall. Ved stemmelikhet har styrets leder dobbeltstemme.

Slik det fremgår av kommunens eierskapsmelding oppfordres det til registrering i Styrevervregisteret. Dette er obligatorisk for styreverv i kommunale foretak. En av anbefalingene fra KS er at selskaper som er offentlig eid bør sørge for at styremedlemmer er registrert i styrevervregisteret, dette for å sikre åpenhet og transparens og å forebygge utfordrende habilitetsmessige situasjoner. Revisjonen kan ikke se at selskapet fremkommer ved søk i dette registeret.

Videre fremgår det i punkt 4.7 at «Styret har det overordnede ansvaret for drift og utvikling av et selskap. Et styre har som hovedoppgave å ansette daglig leder samt sikre at drift og utvikling av selskapet skjer etter det formål som framgår av vedtektene/selskapsavtalen, og etter de rammer og mål (formelle beslutninger) som generalforsamlingen vedtar.» og at «Styret skal årlig gjennomføre en styreevaluering av sitt arbeid for å sikre en effektiv og forsvarlig arbeidsform. Resultatet av styreevalueringen protokollføres.»

4.2.5 Etske retningslinjer – habilitet og samfunnsansvar

Etikk og Samfunnsansvar

Personalpartners retningslinjer om «Politikk, Etikk og personlig adferd» har som formål å fremme utvikling, motivasjon og effektivitet blant de ansatte. Av dokumentet fremgår etiske retningslinjer gjeldende for bedriften samt et avsnitt om miljømessige forhold.

Selskapets egne etiske retningslinjer må være i tråd med kommunens retningslinjer. Personalpartner AS er en sertifisert miljøfyrtårnbedrift, og de bruker TQM som kvalitetssikringssystem for å følge opp rutinebeskrivelser, prinsipper og prosedyrer. Selskapet er også EQUASS sertifisert (Europeisk Kvalitetssikringssystem for Sosialtjenester), og blir revidert på dette regelmessig.

⁵ Prokura er en vid fullmakt i handelsforhold. Har en næringsdrivende gitt noen prokura, er denne bemyndiget til å handle på fullmaktsgiverens vegne i alt som hører til driften, og til å tegne firmaet.

Habilitet

Generalforsamlingen i selskapet utgjøres av de tre eierkommunenes ordførere. Vedtektene fastslår i § 9 at den ordinære generalforsamlingen skal:

b. valg av styre, herunder valg av leder og nestleder.

og jf. styreleder tas det i tillegg hensyn til kompetanse, kontinuitet og kjønnsbalanse. Slik det fremgår av KS anbefaling 9 kan medlemmer av folkevalgte organer velges til styremedlemmer, men det bør vurderes om det er hensiktsmessig mtp. habilitet.

Selskapet har tett oppfølging av deltakere i ulike NAV-tiltak, og får innblikk i krevende situasjoner for enkeltmennesker, men er ikke kjent med spesifikke habilitetsutfordringer.

4.2.6 Rapportering og eiermøter

Moss kommune har i sin eierskapsmelding nedfelt at «Kommunedirektøren skal påse at formannskapet får nødvendig informasjon for å utføre sitt oppdrag. Videre skal kommunedirektøren sikre at nødvendige tiltak/føringer formannskapet eller kommunestyret vedtar gjennomføres i selskapene. Det igjen betyr at administrasjonen løpende må ha en utstrakt kontakt med selskapene og foretakene.»

Det fremgår også at «Formannskapet er delegert myndighet som eierutvalg. Formannskapet skal ivareta kommunens interesser og instruere/påse at kommunens medlemmer i generalforsamlingen og representantskapet gis nødvendige føringer i forhold til de hovedlinjene som er trukket opp i kommunestyret. Formannskapet som eierutvalg:

- Er saksforberedende organ for kommunestyret i saker som berører eierskap herunder behov for beslutninger i selskapsspesifikke prinsipielle saker som skal styrebehandles i selskapene.
- Har innstillende myndighet.
- Gjennomfører eiermøter med selskap og foretak.
- Gir i eiermøter signaler til selskapsledelsen om hva som er viktig for kommunen.
- Arrangerer årlig eierdag.

Formannskapet vurderer selv frekvens og innhold for gjennomgang av de forskjellige selskapene i tråd med eierstrategien som er nedfelt for hvert enkelt selskap. I tillegg forutsettes det at selskapene selv inviterer seg til formannskapet i forkant av større strategiske eller økonomiske beslutninger i selskapet. Styreleder og daglig leder innkalles.

Daglig leder forteller at årsberetninger og årsregnskap legges frem for generalforsamlingen, og at kommunestyrets politikere har tilgang på årsrapport, årsregnskap og protokoll fra generalforsamlingene. Videre at det er gjennomført ett eiermøte i formannskapet de siste tre år samt en presentasjon av selskapet for folkevalgte. Daglig leder sier også at selskapet nøye følger opp kvalitetsarbeidet, internkontroll og risikostyring på alle nivå og at det rapporteres til styret på dette, samt at hun opplyser om at selskapet også rapporterer til NAV med tiltaksspesifisert regnskap i tillegg til ordinært årsregnskap.

Revisjonen har funnet at kontrollutvalgssekretariatet blir varslet om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer, og vi anser det slik at det i praksis er de som må sørge for at denne informasjonen videreformidles til sine utvalg.

4.3 Vurderinger

Vedtekter

De gjennomgåtte vedtektene for selskapet oppfyller etter revisjonens vurdering aksjelovens krav til opplysninger om selskapets foretaksnavn, selskapets virksomhet/formål, aksjekapitalens størrelse og aksjenes pålydende.

Selskapets virksomhet og formål i vedtektenes § 3 – å legge til rette for en aktiv arbeidsdeltakelse for personer som står utenfor det ordinære arbeidslivet i Mossregionen – er tydelig. Det fremgår også at selskapets overskudd skal forbli i bedriften og disponeres til formål som styrker videre drift, noe som samsvarer med Forskrift om arbeidsmarkedstiltak § 13-6 bokstav b. *overskudd skal forbli i virksomheten og komme attføringsarbeidet og deltakerne til gode*. Derimot er det ikke nevnt i vedtektene noe som viser til bokstav c. i nevnte paragraf, at det ikke skal utbetales utbytte, men revisjonen har vurdert det slik at denne formuleringen også tar høyde for tiltaksforskriftens § 13-6 bokstav c. om at det ikke skal utbetales utbytte.

Det er revisjonens vurdering at vedtektene oppdateres jevnlig slik KS anbefaler, men KS anbefaling 10 om at valg av styre bør skje ved bruk av valgkomité, er ikke gjeldende praksis i selskapet og er heller ikke vedtektsfestet.

Styret behandlet sak «Anbud oppfølging – geografi» på styremøte 13. februar 2023, hvor daglig leder informerte om bedriftens ønske om å legge inn anbud på arbeidsmarkedstiltak i andre regioner og ønske om endring av vedtektene. Styret ga sin tilslutning til plan om å endre vedtektene til ordlyden foreslått av selskapet. Generalforsamlingen har ikke endret vedtektene på dette punktet.

Denne eierskapskontrollen avgrenser seg til å undersøke om kommunens eierskap forvaltes i samsvar med etablerte lover og normer for god eierstyring, derfor vurderer vi ikke det ovennevnte forholdet direkte. Revisjonen har likevel merket seg at Moss kommune og selskapet har opprettholdt dialog om saken og at kommunen har gjort det klart hvordan vedtektene etter deres oppfatning bør praktiseres.

Generalforsamling – representasjon og vedtak

Eierkommunenes ordførere utgjør generalforsamling i bedriften, noe som samsvarer med KS' *Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll*. Aksjelovens krav til innkalling, saksliste, møteledelse og protokoll er etter revisjonens vurdering oppfylt.

Det varierer hvem som velges til møteleder, men ofte er det styreleder. Møteleder sørger for at det føres protokoll for generalforsamlingen, som inkluderer fortegnelse over stemmeberettigede og generalforsamlingens vedtak. Protokoll signeres av to personer og arkiveres.

Protokoller fra generalforsamling viser at generalforsamlingen er et aktivt eierorgan for bedriften. De innkaller til eiermøte når det er behov for bredere kommunikasjon med eierkommunene for å forankre strategiske beslutninger.

Kommunens eierskapsmelding

Ifølge ny kommunelov § 26-1 skal kommunen minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldinger skal, ifølge kommuneloven (§ 26-1) og KS' anbefaling, inneholde kommunens prinsipper for eierstyring, oversikt over kommunens selskaper og øvrig interkommunalt samarbeid, samt kommunens formål med hvert selskap.

Eierskapsmeldingen som foreligger tilgjengelig er fra 2020, og som nevnt er det vedtatt ny eierskapsmelding i 2023 uten at denne er publisert på nettsiden.

Revisjonen mener at Moss kommune med den nye versjonen av eierskapsmeldingen inkludert nye eierblader, har fastsatt en eierstrategi, klare prinsipper for eierstyring og fått på plass formål med sine eierinteresser. Revisjonen anbefaler kommunen å publisere den nye eierskapsmeldingen på sin hjemmeside. Revisor anbefaler også at det fremgår av dokumentet et versjonsnummer eller dato.

Styre – sammensetning og funksjon

Kommunens eierrepresentant, styreledere og daglig leder gir uttrykk for at styret fungerer godt og samarbeider godt med administrasjonen i Personalpartner AS. Dette er også revisjonens vurdering, men vi kan ikke se at selskapet fremkommer ved søk i styrevervregisteret. Revisor vurderer at kommunen bør påse at selskapets styre blir registrert, slik at anbefalingen fra KS blir fulgt på dette punkt.

Etiske retningslinjer – habilitet og samfunnsansvar

Kommunale selskaper forvalter fellesskapets ressurser og forvaltningen skal skje på en måte som samsvarer med befolkningens vanlige rettsoppfatning. Kommunens omdømme vil derfor i økende grad også avhenge av hvordan en forvalter sitt samfunnsansvar gjennom ulike selskaper. Som eier bør kommunen påse at selskapet har etablert etiske retningslinjer og at disse er gjenstand for jevnlig gjennomgang.

Revisjonen mener at kommunens etiske retningslinjer gjenspeiles i selskapet etiske retningslinjer og grunnleggende forventninger, og oppfyller således krav til etiske retningslinjer. Ordførerne/varaordfører i de respektive eierkommunene er eierrepresentanter, noe som forebygger inhabilitet, jf. KS' anbefalinger. Det er også positivt at det er fokus på habilitet i eierskapsmeldingen. De etiske retningslinjene og andre sentrale rutinebeskrivelser vektlegger også samfunnsansvar.

Rapportering og eiermøter

Det gjennomføres rapportering og møte i generalforsamlingen hvert år, men slik det fremkommer fra daglig leder er det kun avholdt ett eiermøte de siste tre år. Selskapet har i denne perioden hatt en omorganisering. KS' anbefaling 6 anbefaler at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet. Revisor vurderer at ett eiermøte de siste tre år er for knapt, særlig da selskapet har vært gjenstand for omorganisering. Avslutningsvis er det revisjonens vurdering at kommuneloven § 23-6 er ivaretatt i så måte at kontrollutvalgssekretariatet blir varslet om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer.

4.4 Revisjonens konklusjon og anbefalinger

Basert på vurderingene konkluderer revisjonen med at Moss kommune i det vesentligste utøver sitt eierskap i arbeids- og inkluderingsbedriften Personalpartner AS i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring.

Våre funn viser at det ikke fremgår noe i vedtektene om utbytte jf. tiltaksforskriften § 13-6 bokstav c. Revisjonen har likevel vurdert det slik at vedtektenes § 3 tar høyde for dette når det fremgår at overskudd skal forbli i bedriften.

Revisjonen er av den oppfatning at den nye eierskapsmeldingen fra 2023 inkl. eierblad for Personalpartner AS er oppdatert i tråd med kommunereformen og den nye selskapsstrukturen. Det er nå også utarbeidet eierstrategi for selskapet. Revisjonen finner ikke at ny versjon er tilgjengeliggjort på nettsidene til kommunen, derimot finner vi kun tidligere versjon. Revisjonen vil bemerke at selskapet og dets styre ikke er registrert i styrevervregisteret. Valg av styre bør skje ved bruk av valgkomité som bør være vedtektsfestet. Revisjonen vil også påpeke at kommunen bør vurdere flere eiermøter for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet.

Revisjonen har følgende anbefalinger til Moss kommune:

- a) Kommunen bør publisere ny eierskapsmelding inkl. nye eierblader på kommunens nettsider
- b) Kommunen bør påse at selskapets styre blir registrert i styrevervregisteret
- c) Kommunen bør påse at selskapet innfører og vedtektsfester bruk av valgkomité
- d) Kommunen bør vurdere hyppigere eiermøter, særlig ved omorganiseringer

5 Kilder

Lover og forskrifter, statlige veiledere

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)
Lov om behandlingssmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)
Lov om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven)
Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
Forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)
Forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften)

Veiledere og rapporter mv.

Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, KS
Eierstyring og selskapsledelse, Norsk Anbefaling
Håndbok for orførere, KS
Standard for eierskapskontroll (RSK 002), NKRF⁶
Veileder i selskapskontroll, NKRF
Brønnøysundregistrenenes Enhetsregister, Brreg.no.

Moss kommune

Eierskapsmelding 2020 og 2023 (utkast)
Eierstrategi 2023 (utkast)
Innkalling, saksdok. og protokoller for saker relatert til selskapet
Korrespondanse mellom kommunen og selskapene i tilknytning til utøvelsen av eierskapet
Verifisert referat fra intervju 9. juni 2023

Personalpartner AS

Budsjett 2023
Egenerklæring fra styreleder
Etiske retningslinjer
Hjemmesiden på internett
Korrespondanse mellom selskapet og kommunen, knyttet til utøvelsen av eierskapet
Organisasjonskart
Protokoller generalforsamling
Protokoller styremøte
Revisjonsberetning, årsrapport og årsregnskap 2022
Stillingsinstruks daglig leder
Styreinstruks
Strategiplan/selskapsstrategi
Rutiner og retningslinjer, herunder styreinstruks og instruks til daglig leder
Styreprotokoller
Vedtekter, sentrale samarbeidsavtaler og lignende
Verifiserte referat fra intervju med daglig leder 9. juni 2023
Virksomhetsplan

⁶ [NKRF](#) – kontroll og revisjon i kommunene

6 Vedlegg

Høringsuttalelse fra eierrepresentant

Revisjonen mottok i e-post datert 01.09.2023 nedenstående uttalelse fra Moss kommune v/ ordfører med supplerende informasjon til rapporten. Slik revisjonen oppfatter uttalelsen er den knyttet til den politiske behandlingen av eierskapsmeldingen, herunder ressurser til å følge den opp:

«Dette ble behandlet i formannskapet 25. april under sak 028/23 og kommunestyret 9. mai under sak 64/23 med forslag til ny eiermelding (vedlagt her) hvor dette punktet er flyttet og justert til kap 7 (*revisors anmerkning: dette kapittelet omhandler eierblader for det enkelte selskap*). Samtidig så står det i saksframlegget (vedlagt) at dette er punkter som ikke administrasjonen har hatt kapasitet til følge opp, og at det vil bli foreslått å tilsette en ressurs for oppfølging i forbindelse med fremleggelse av handlingsplan for 2024-2027. Forslagene ble enstemmig vedtatt.»

Høringsuttalelse fra Personalpartner AS

Personalpartner AS v/ daglig leder har i e-post til revisjonen datert 28.08.2023 informert om at selskapet ikke har kommentarer til rapporten.